

Mik a japán gendaitō kardok?

A japán kardokat gyakran az alapján kategorizálják, hogy mely történelmi korszakban készültek. A japán kardkovácsok számos különféle kardtípus megalkotásában játszottak úttörő szerepet — ezek közé tartozik például a *chokutō*, *tsurugi*, *tachi*, *tantō*, *kodachi*, *ōdachi*, *uchigatana*, *katana* és *wakizashi*. Bár mindegyik kardtípus sajátos jellemzőkkel rendelkezik, általánosan időszakok szerint is osztályozhatók. Például a *gendaitō* kifejezés azokra a kardokra utal, amelyeket egy meghatározott, modern korszakban készítettek hagyományos japán technikával.

Magoroku Kanemoto által készített Gendaito

A *gendaito* kard jelenése:

A „*gendaitō*” kifejezés az 1876 és 1945 között, hagyományos technikával készült japán kardokat jelöli. Bár a japán kardkészítés története jóval régebbre nyúlik vissza — az első hazai pengék körülbelül i. e. 300 és 500 között jelentek meg —, a legkorábbi kardok feltehetően kínai eredetűek voltak. Csak i. e. 300 és i. sz. 500 között kezdődött el a valóban japán típusú kardok kovácsolása. Az 1876–1945 közötti időszakban gyártott kardok tehát már modern korszakba sorolhatók, de továbbra is hagyományos japán módszerekkel készültek, ezért ismertek *gendaitō* néven.

Miért sorolják az 1876 és 1945 között készült kardokat *gendaitō* kategóriába? Ennek oka elsősorban történelmi jelentőségű. 1876 kulcsfontosságú év volt Japán számára, ugyanis ebben az évben vezette be a *Meiji*-kormány a híres *Haitōrei* (kardviselési tilalom 廃刀) rendeletet. Ez a törvény megtiltotta a kard nyilvános viselését a lakosság számára. Csupán néhány kivétel maradt: a volt feudális urak (*daimyōk*), a hadsereg tagjai és bizonyos rendészeti tisztviselők viselhettek fegyvert.

A döntés hivatalos indoklása az volt, hogy a modern rendőrség felállításával az önvédelem céljából viselt kardokra többé nem volt szükség. Ez a rendelet jelentős hatással volt a kardkészítésre és a szamuráj osztály hagyományos szerepére, valamint hozzájárult a japán társadalom modernizációjához a *Meiji*-korszakban.

A rendelet értelmében, aki megszegte a tilalmat, annak a kardját elkobozták. Ez a lépés jelentős társadalmi és kulturális változást hozott: a kard elveszítette gyakorlati harci szerepét, és egyre inkább szimbolikus, művészi, illetve ceremoniális tárggyá vált. Ennek következményeként a kardkészítés hanyatlani kezdett, és gyakran alacsonyabb minőségű pengék készültek.

A *gendaitō* megnevezést azért alkalmazzák az ebben az időszakban készült kardokra, hogy egyértelműen meg lehessen különböztetni őket a korábbi, hagyományos időszakok (*Koto*, *Shinto*, *Shinshinto*) kardjaitól. Fontos megjegyezni, hogy a *gendaitō* kardok között is akadnak kiváló minőségű, hagyományos technikával készült példányok — különösen az 1930-as és 1940-es években, amikor a hadsereg és tengerészet számára újra megnőtt a kereslet a kardok iránt. Ám a kard történelmi szerepének átalakulása miatt ez az időszak külön kategóriát képez a japán kardok osztályozásában.

Jokoto, koto, shinto, shinshinto és shinsakuto kardok.

A *gendaitō* kardok nem az egyetlen típusú japán kardok, amelyeket időszakos alapon osztályoznak. Létezik több más besorolás is, például: *jōkotō*, *kotō*, *shintō*, *shinshintō* és *shinsakutō*. Ezek mindegyike egy adott történelmi korszakban készült kardokat jelöl.

- **Jōkotō** (上古刀): A legrégebbi kardok, amelyeket az i. sz. 900 előtti időszakban készítettek. Ezek a kardok gyakran kínai hatásokat mutatnak, és főként egyenes pengéjű kardok voltak, mint például a *chokutō*.
- **Kotō** (古刀): A „régí kardok” 900 és 1596 között készültek, és a klasszikus szamurájkardok korszakát képviselik.
- **Shintō** (新刀): Az „új kardok” 1596 és 1780 között készültek. Ebben az időszakban változások történtek a kardformában és gyártástechnikában.
- **Shinshintō** (新々刀): A „legújabb kardok” 1781 és 1876 között készültek. A kovácsok ekkor próbálták visszahozni a *kotō* korszak minőségét, így ezek a kardok gyakran magas művészi színvonalat képviselnek.

A *shinshintō* kardok időben megelőzik a *gendaitō* kategóriát, amely, mint korábban említettük, az 1876 és 1945 között készített kardokra utal. Ezek a kardok a *Meiji*-kor utáni időszakban születtek, gyakran a katonai és rendőri célokra való gyártás keretében.

Sokan úgy vélik, hogy a *gendaitō* a japán kardok legutolsó történelmi besorolása, azonban létezik egy modernebb kategória is:

Shinsakutō (新作刀): Jelentése „újonnan készített kard”, ez a kategória az 1953-tól napjainkig készülő kardokat jelöli. Ezeket gyakran hagyományos módszerekkel kovácsolják, művészi és gyakorlati célokra egyaránt.

Katana(Gendaito) Hizenkoku Tadataka(肥前国忠孝)

Katana(Gendaito) Hizenkoku Tadataka(肥前国忠孝)

Masayasu által 1940-ben készített Gendaito

A fordítás az alábbi cikk felhasználásával történt: <https://lyuesword.com/blog/what-are-japanese-gendait%C5%8C-sword-289>